

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

N V E

Vesterålskraft Produksjon AS
Postboks 103
8401 SORTLAND

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: 04 DES 2008
Vår ref.: NVE 200804484-2 emk/jeac
Arkiv: 631
Deres dato:
Deres ref.: Torbjørn Åsbakk

Saksbehandler:
Javier Ernesto Auris Chávez
22 95 92 49

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vedtak vedrørende etablering av omsetningsvirksomhet i Vesterålskraft

Det vises til møte mellom NVE og Vesterålskraftkonsernet (VKK) 06.10.2008 og søknad om omsetningskonsesjon av 08.08.2008.

I søknad av 08.08.2008 søkes det primært om omsetningskonsesjon for Vesterålskraft Produksjon AS (VKP) for kraftomsetning til sluttbrukere tilknyttet morselskapet Vesterålskraft Nett AS (VKN). Dersom NVE skulle finne at omsetningskonsesjon ikke kunne meddeles innenfor gjeldende organisasjonsstruktur, kunne VKK opprette et nytt datterselskap for å forestå omsetningsvirksomheten, jfr. møte av 06.10.2008.

Om selskapene

VKN er eid av kommunene Bø (35 %), Øksnes (30 %) og Sortland (35 %), og forestår distribusjonsnettetsvirksomhet. Selskapet har 12 300 nettkunder. Overført volum utgjorde 300 GWh i 2007.

VKP er et heleid datterselskap av VKN, og forestår produksjon, kjøp og salg av elektrisk kraft. I 2007 ble det produsert 31 GWh. Selskapet har 50 % eierandel i Vesterålskraft Vind AS, 34 % eierandel i Elektro Installasjon AS og 11,5 % eierandel i Bioenergi Nord AS

VKP foresto omsetningsvirksomhet frem til 1999. I dette året etablerte VKK sammen med Lofotkraft Produksjon AS (LFP) og Narvik Energi AS (NE) selskapet Kraftinor AS (KIN), som overtok omsetningsvirksomheten etter VKP. I 2004 ble VKKs aksjepost i KIN solgt til LFP og NE.

NVEs praksis

NVEs viktigste virkemiddel for å motvirke økt vertikal integrasjon er å stille krav til organisering i forbindelse med konsesjonsbehandling. Det utløses konsesjonsplikt ved etablering av virksomhet innen produksjon, overføring og omsetning av elektrisk energi. I tillegg kreves det etter energiloven ny konsesjonsbehandling ved overdragelse av høyspente elektriske anlegg eller mer enn 90 % av aksjene eller andelene i et selskap som innehar anleggs- og/eller områdekonsesjon. Dersom erververen er et vertikalt integrert selskap, dvs. et selskap som driver både monopol- og konkurranseutsatt virksomhet,

stilles det normalt krav til organisering i adskilte selskaper uten direkte eierskap fra nettselskap til selskap med konsesjon for kraftproduksjon og/eller omsetning, eller omvendt. Organisering i konsern aksepteres som tilstrekkelig selskapsmessig skille mellom nettvirksomhet og konkurranseutsatt virksomhet. Morselskapet kan da ikke drive virksomhet som er konsesjonspliktig etter energiloven. En slik organisasjonsstruktur hvor monopol- og konkurranseutsatt virksomhet organiseres i separate datterselskaper under ett holdingselskap betegnes som *konsernmodellen*. Konkrete vilkår er fastsatt i omsetningskonsesjonen for nettselskapet i konsernet for å bidra til økt selvstendighet for nettselskapet.

NVE behandler hver enkelt konsesjonssak skjønnsmessig i medhold av energilovens formål, og før det eventuelt stilles krav til ny organisering foretas det en vurdering av organisasjonsendringens art og følger. Samtidig vurderer NVE om et krav til organisering i separate selskaper vil være urimelig tyngende i forhold til de samfunnsøkonomiske gevinster man kan forvente ved en omstrukturering.

For små selskaper kan organisasjonsendringer/oppkjøp som medfører dannelsen av en større enhet anses som et skritt i riktig retning selv om man får økt grad av vertikal integrasjon. I enkelte tilfeller har NVE unnlatt å stille konsernkrav til små selskaper. Dersom sammenslåingen innebærer at et lite vertikalt integrert verk blir integrert i et annet, kan det bli lagt vekt på rasjonaliseringsgevinstene, slik at det ikke alltid stilles krav til at monopol- og konkurranseutsatt virksomhet organiseres i separate selskaper.

NVEs vurdering – krav til konsernmodell

Hver konsesjonssak behandles basert på en skjønnsmessig helhetsvurdering i medhold av energilovens formål og dens forarbeider. NVEs viktigste virkemiddel for å motvirke vertikal integrasjon er å stille krav til organisering i forbindelse med konsesjonsbehandling. VKKs organisasjonsstruktur medfører en betydelig grad av vertikal integrasjon. En etablering av omsetningsvirksomheten slik den er tiltenkt vil derfor øke graden av vertikal integrasjon. Således vil dette være en utvikling som ikke er i tråd med de organisasjonsmessige mål som NVE vektlegger i forvaltningen av energiloven. I tillegg er antallet nettkunder tilknyttet VKN høyere enn det antall kunder som etter NVEs praksis utløser krav til organisering i henhold til en konsernmodell.

I samtalen med VKK 06.10.2008 ble det påpekt at dersom NVE ikke kunne meddele omsetningskonsesjon under gjeldende organisasjonsstruktur, kunne VKK alternativt opprette et eget datterselskap for å forestå omsetningsvirksomheten. NVE kan ikke se at dette forslaget bør medføre en mindre streng konsesjonsbehandling. Samtidig vil NVE presisere at det er foreliggende organisasjonsstruktur, med monopol virksomhet som morselskap og konkurranseutsatt virksomhet som datterselskap, som utløser kravet til konsernmodell ved etablering av omsetningsvirksomhet. Opprettelsen av et nytt datterselskap, under VKN og sidestilt med VKP, vil derfor ikke medføre en mindre grad av vertikal integrasjon og således endrer ikke dette NVEs krav om organisering i henhold til konsernmodell.

NVE kan heller ikke se at VKKs reetablering av kraftomsetningsvirksomhet medfører samfunnsøkonomiske gevinster. Selskapet er kun tiltenkt å omsette kraft i morselskapets nettområde. En slik reetablering vil derfor kun medføre et økt antall leverandører innenfor VKN sitt nettområde. Imidlertid anses antallet eksisterende leverandører i markedet allerede som tilstrekkelig til at man skal kunne ha et velfungerende marked. Reetableringen vil derimot kunne hemme konkurransen i sluttbrukermarkedet dersom uklare skiller mellom nett- og omsetningsvirksomhet fører til ulik behandling av kraftleverandør i eget konsern og andre kraftleverandører.

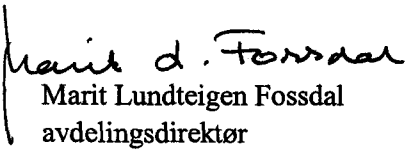
NVE finner på bakgrunn av dette at VKP ikke kan meddeles omsetningskonsesjon innenfor gjeldende organisasjonsstruktur.

Vedtak

Med hjemmel i energiloven § 4-6, 2. ledd, finner NVE at VKP ikke kan meddeles omsetningskonsesjon med mindre selskapene i VKK organiseres i iht. § 4-6, 1. ledd.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Thor Erik Grammeltvedt
seksjonssjef